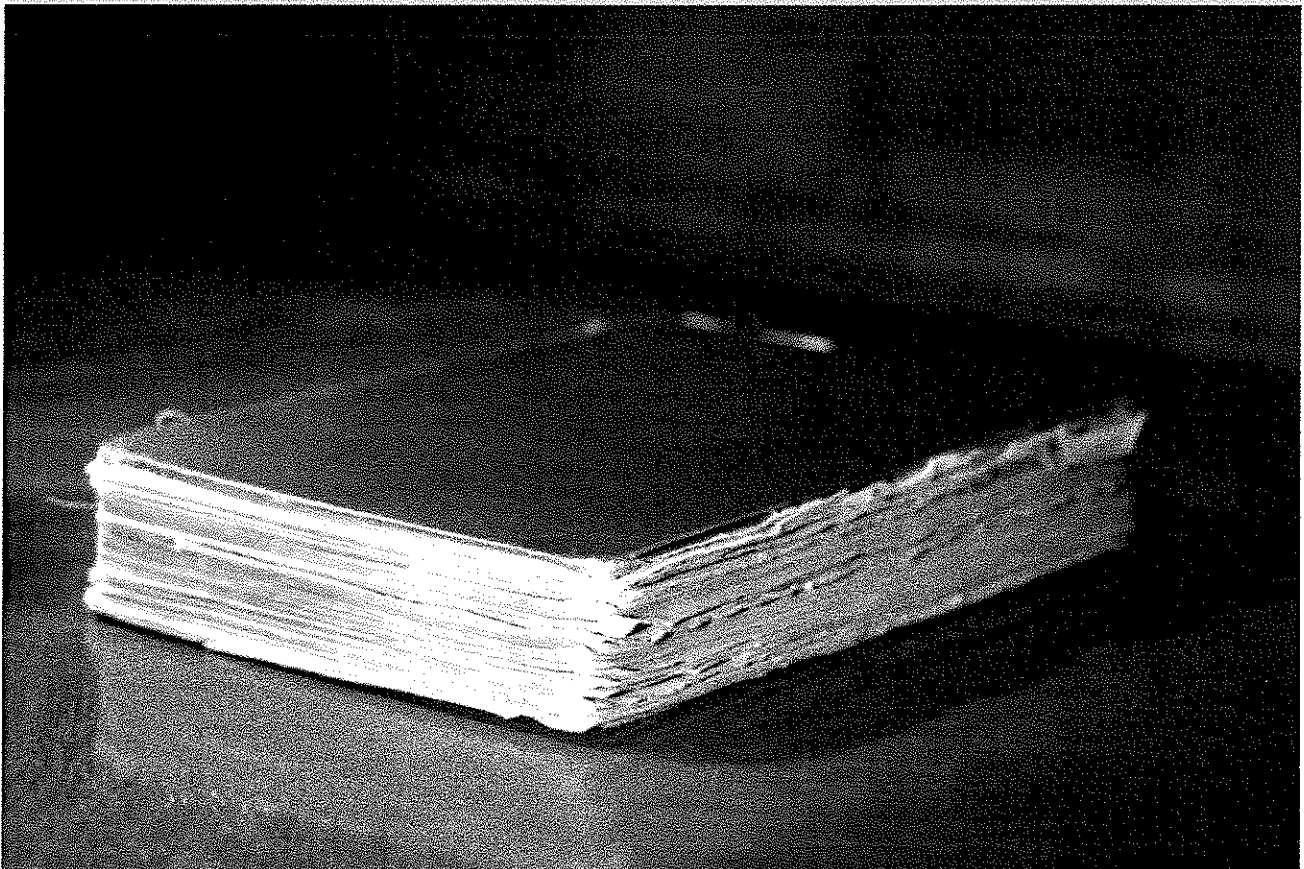

17th Tammuz Shiur

with Rabbi Allen Schwartz
Congregation Ohab Zedek

The Fasts of the 4th, the 5th, the 7th and the 10th:
What really happened on these dates?

Thursday, July 9 @ 12:00pm on Zoom
www.OZNY.org/Event/Tammuz5780

ויהי בשנת התשיעית למלטו פחדש
העשירי בעשור לחדש בא נבכדנאצר מלך בבל הוא וכל
העיר על ירושלים ויחזן עליה ויבנו עליה דיק סביב ותבא
העיר במצור עד עשתי עשרה שנה למלך צדקיהו: פתשעה
לחדש ויחזק הרעב בעיר ולא היה לחם לעם הארץ: ותפקע
העיר וכל אנשי המלחמה והלילה ירד שער ופין החמטים
אשר על גן המלך וכשדים על העיר סביב וילך דרך
העירבה: וירדפו חיל פשדים אחר המלך וישגו אתו בערכות
וירחו וכל חילו נפצו מעליו: ויתפשו את המלך ועלו אתו
אל מלך בבל רבלתה וידברו אתו משפט: ואת בני
שחטו לעינו ואת עוני צדקיהו עור ויאסרהו
ויבארו בבל:

י' (ב) א
שנת 517 - 518

כ"א ס' תשנ"ו

ה' דברים אירעו את אבותינו בשבעה
עשר בתמוז כו': נשחברו הלוחות מגלן
דתניא *בששה לחדש ניתנו עשרת הדברות
לישראל רבי יוסי אומר בשבעה בו מאן
דאמר בששה ניתנו בששה ניתנו ובשבעה
עלה משה מ"ד בשבעה בשבעה ניתנו
ובשבעה עלה משה דכתיב ויקרא אל
משה כיום השביעי וכתיב ויבא משה בתוך
הענן ויעל אל ההר ויהי משה כהר ארבעים
יום וארבעים לילה עשרים וארבעה דסיון
ושיחסר דתמוז מלו להו ארבעין כשיכסר
בתמוז נחית אתא ותברינהו ללוחות וכתיב
ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את
העגל וישלך מידיו את הלוחות וישבר אותם
חתת ההר: כמל התמיד נמרא: ותבקעה
העיר ב"ו הוה והכתיב בחדש הרביעי
בתרייה ותבקע העיר וגו' אמר רבא לא
קשיא כאן בראשונה כאן בשניה דתניא
בראשונה ותבקעה העיר בתשעה בתמוז
בשניה בשבעה עשר כו': שרף אפוסמטוס

י' כ"א ס' תשנ"ו

והבקעה
העיר: כתיב בתשעה לחדש הבקעה העיר ואת אמר הכן ארר תמוז
יבר ועלאי (י) קלקל חשבונות יש כאן הדרד ויהי כעשתי עשרה שנה בא
לחדש היה דבר ה' אלי לאמר בן אדם יען אשר אמרה צור על ירושלים האת
מזו האת אין תומר בא באב עריון לא נשרף אין תומר בא כאלול ביום
וקילה נפק בלדורה מן ירושלים חצוי לצור אלא קלקל חשבונות יש כאן ר'
יוחנן ורשב"ל ר' יוחנן אמר למך שהיה יושב ומחשב חשבונות בא האצו
לו נשבת בוך ונהקלקלו חשבונותיו אמר יתשה זה ראש לחשבונות רשב"ל
אמר למלך שהיה יושב ומחשב חשבונותיו בא האצו לו נשבת בוך ותקדש
אמר יתשה זה ראש לחשבונות ר' סנא בני נחא נתקלקל לשעבר דלמא

להכא כ"ן כמ"ד בתשעה לחדש ב"ן כמ"ד
ב"ו מה בניהון כ"א יום מיום שהתבקע העיר
ועד יום שחרב כ"ה א"ה אכונה סיכנא מקלית
שך גני רואה מה הלוח הוה משהוא מציא
את ניצו ועד שהוא נמר את פירותיו כ"א
יום כך מיום שהתבקעה העיר ועד יום שחרב
הבית ב"א יום מ"ד כ"ה לחדש בא' כאב
חרב הכית מ"ד כ"ו כ"ב חרב הכית יתני
רשבי עקבה ר' היה דורש כ"ה אמר ה' אר
צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום
השביעי וצום העשירי ונ' א צום הרביעי וה'
י"ו בתמוז שנשחברו הלוחות וכמל התמיד
והתבקע העיר ושרף אפוסמטוס את התורה
והעמר צלם כהכל צום החמישי זה מ"ב
שבו חרב הבית בראשונה ובשנייה צום
השביעי זה ג' בתשרי יום שנדרג בו גדליה
בן אחיקם צום העשירי זה א' במנחת שבו סמך
מלך בבל על ירושלים הה"ד יהיה דבר ה' אליהם
בשנה התשיעית כחדש העשירי בעשור
לחדש לאמר בן אדם כתב לך את שם היום
את עצם היום הזה סמך מלך בבל אל
ירושלים ואני אים צום העשירי זה חמשה
במנחת יום שבאת שמועה לגולה דה"ד יהי"א
בעשתי עשרה שנה בעשירי בחמשה לחדש
לגלותנו בא אלי הפליט מירושלים לאמר
התבקעה העיר אלא שכדורה מתענין על
המעשה ובגליות על השמועה ר"ע דורש
ראשון אחרון ואחרון ראשון ואני וחדש
ראשון ראשון ואחרון אחרון חצי רואה את
דברי מרבי ר"ע:

בזמן איסור אכילת עור ועצמות יין בדין האכילת

בין ימי נהגים (נו) שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין בשבת זו (נו) (ומומר
 צומצם של יין) (אגודת ומחריג) ייש שמוספין (כו) (נה) מר"ח עד התענית ויש שמוספין (גם) מ"ז

① שם זיוק
 ארץ חיה
 תוכה

אמר רב יהודה לא שנו אלא
 משש שעות ולמעלה אבל משש שעות
 ולמטה מותר ואמר רב יהודה לא שנו אלא
 בסעודה המפסיק בה אבל בסעודה שאינו
 מפסיק בה מותר ותרתייהו לקולא וצריכא דאי
 אשמעינן בסעודה המפסיק בה הוה אמינא
 אפי' משש שעות ולמטה קמ"ל משש
 שעות ולמעלה הוה אמינא אפי' בסעודה שאינו
 מפסיק בה קמ"ל בסעודה המפסיק בה תניא
 כלישנא קמא תניא כלישנא בתרא תניא
 כלישנא בתרא הסעד ערב תשעה באב אם
 עתיד לסעוד סעודה אחרת מותר לאכול בשר
 ולשתות יין ואם לאו אסור לאכול בשר
 ולשתות יין תניא כלישנא קמא ערב תשעה
 באב לא יאכל אדם שני תבשילין לא יאכל
 בשר ולא ישתה יין רבן שמעון בן גמליאל
 אומר ישנה אומר רבי יהודה כיצד משנה
 אם היה רגיל לאכול שני תבשילין יאכל מן
 אחד ואם היה רגיל לסעוד בעשרה בני אדם
 סעד בחמשה היה רגיל לשתות עשרה כוסות
 שתה חמשה כוסות במה דברים אמורים
 משש שעות ולמעלה אבל משש שעות
 ולמטה מותר תניא איך ערב תשעה באב לא
 יאכל אדם שני תבשילין לא יאכל בשר ולא
 ישתה יין דברי ר"ם והכ"א ישנה וממעם
 בבשר ובין כיצד ממעם אם היה רגיל לאכול
 ליפרא בשר יאכל חצי ליפרא היה רגיל
 לשתות לוג יין ישתה חצי לוג יין ואם אינו
 רגיל כל עיקר אסור רשביז אומר אם היה

② שם זיוק
 ארץ חיה
 תוכה

תגיל לאכול צנן או מליח איד סעודתו הרשות בידו תניא איך כל שהיא
 משש שעות באב אסור לאכול בשר ואסור לשתות יין ואסור ללדחץ כל שאינו משום מרב מותר לאכול בשר
 ולשתות יין ואסור ללדחץ י' ישמעאל בר' יוסי אומר משום אבין כל שעה שמותר לאכול (א) בשר מותר ללדחץ

④ ישיא רתגן ולא למשתיה
 מן דאב עליל מרג שבו פסקה אבן שתיה מה מעמא כי השתות ירסקן

③ איד ועיר נשיא
 רתגן ולא למשתיה מן דאב עליל מרג שבו
 פסקה אבן שתיה מה מעמא כי השתות ירסקן

וכתב רב האי דיל: אע"פ
 דאמר בירושלמי דתענית ומסחים מקום שנהגו: א"ר זעירא: נשייא
 דנהיגן דלא למשתא חמרא ודלא למיכל בשרא: מן דאב עליל עד אפוקי
 תעניתא מנהגא שבו פסקא אבן השתייה

ספר התנהגות ה' תשעה באב
 6' 10

⑥ בתלמוד ירושלמי, אמר מר: בני נשי דידן
 דלא שתי חמרא משבעה עשר בחמח, עד תשעה באב מנהגא הוא, ורוב
 הגאונים נהגו שלא לאכול בשר ולא לשתות יין משכנס אב עד ט' באב...
 ויש (כצ"ל) מקדימין מי"ז בחמח עד ט' באב לנהוג כך.

מאמר וצ"ו ט' כ"ט ז' א"ב

What is the connection between ארבעה and weaving?

12. יב אבן (ב) היתה (פי) [מימות הנביאים] הראשונים ושתייה היתה נקראת
נבחה סן הארץ גי אצבעות שמתחלה היה (פי) [עלות ארון] נתון משניסל הארון
מעליה היו (ט) [מקטירין] קמורת שלפני ולפניו רבי יוחי אוסר (ב) סמנה
(פי) [גשתת] העולם שנאמר (תהלים ג) סציון סכלל יופי אלהים הופיע (ט):

מספנתא יו"מ
ג' י"ב

13. יב אבן (ב) היתה (פי) [מימות הנביאים] הראשונים ושתייה היתה נקראת
נבחה סן הארץ גי אצבעות שמתחלה היה (פי) [עלות ארון] נתון משניסל הארון
מעליה היו (ט) [מקטירין] קמורת שלפני ולפניו רבי יוחי אוסר (ב) סמנה
(פי) [גשתת] העולם שנאמר (תהלים ג) סציון סכלל יופי אלהים הופיע (ט):

מנחם המזון קרא
מ' י"ב

14. אבן אבן (ב) היתה (פי) [מימות הנביאים] הראשונים ושתייה היתה נקראת
נבחה סן הארץ גי אצבעות שמתחלה היה (פי) [עלות ארון] נתון משניסל הארון
מעליה היו (ט) [מקטירין] קמורת שלפני ולפניו רבי יוחי אוסר (ב) סמנה
(פי) [גשתת] העולם שנאמר (תהלים ג) סציון סכלל יופי אלהים הופיע (ט):
An additional מקור

מנחם המזון קרא
מ' י"ב
מנחם המזון קרא
מ' י"ב

15. בימים ההם אני דניאל הייתי מתאכל שלשה שבועים ימים. לחם חמדות
לא אכלתי ובשר ויין לא בא אל פי וסוד לא סכתי עד מלאת שלשת ימים

דניאל י"ב

16. ב בימים ההם אני דניאל הייתי מתאכל שלשה שבועים ימים. לחם חמדות
לא אכלתי ובשר ויין לא בא אל פי וסוד לא סכתי עד מלאת שלשת ימים

רש"י
חניש וחרד כליון מרוק על הדמות כומ"ז ועל סוכדיה:
(א) וצבא גדול. ולוחן ארון יבא: ובין את הרבר.
ולחין את הדבר נגלה לי את המזון: ובינה לו
בבראה. ולהבינה לו במראה ואין החיבה הולחט עם דבר
כמו אם ידעת בינה (אין ב"ח) חלא ה"א יתירה והוא כמו
בינה הגניו (תהלים ה') לפיכך הסעם למעלה כבי"ח ופירושה
כמו הבן: (ב) הייתי מתאבל. כשראה שביעל כורש
מלכות הבית שלום להתחיל וסוד כו ע"פ כתב לרי יהודה
ובנימין רחום בעל טעם ושמי פפרא כמו שכתוב בספר
מזרח: שלשה שבועים ימים. עשרים וא"ל שנה הם י"ח
שנה מסנה אחת נדרוש המדי אשר הם אל לבו לחשוב על
שני הגולה כמו שכתוב עד שנת שתיים לדרוש הפרסי בן
אסתר סבנה הבית ונ' שנים היתרים לא ידעתי אם לפניהם
התחיל להתענות או משך קבלת נדר תעניותיו ג' שנים
למחר הכנין: (ג) לחם חמדות. פת נקיה כמו שחרגט

החלכל ימי חג המנוח ולא סתה יין בליל אספה ליל המסע עשר פי כתוב. כי מן היום הראשון אשר נחת לך להטענות
לפני אלהיך ואני באתי בדכרין כמלוח השם כי כן כתוב כי עתה שלחתי אליך רק שר מלך פרס עומד לנגד עברים
ואחד יום שהם השלשה שבועים שהטענות על כן אמרתי לבוא ולולי מיכאל שמרני שודני הייתי עם כמלחמה עם מלכי פרס

17. לחדש הראשון ואני הייתי על-יד הנהר הגדול
הוא תרקקל: והאיש את-עיני וארא והנה איש-
אחד לבוש בדים ומתניו תגרים בכתם אופו:

מנחם המזון קרא
מ' י"ב
מנחם המזון קרא
מ' י"ב

18. ויש פרושים שמתענין
מ"ז בתמו ואילך ויש מתענין מבשר ויין וטרסין בירושלמי מה
יש ביניהם בין י"ז בתמו לט"ב כ"א יום ששהובקעה העיר עד
שחרב הבית וי"א כנגד שלשה שבועים שהתענה דניאל ומנהג

19. ויש פרושים שמתענים מ"ז בתמו ואילך. ויש מתענין מבשר ויין כ"ב הנ"מ
ובי"ש וי"א כנגד ג' שבועים שהתענה דניאל ג"ש שם רבינו סעדיה:

22

יש שחשבו כי אלו האחד ועשרים יום אשר משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב. וזו משבעה טעות מכמה פנים. תחלה ששבעה עשר בתמוז ותשעה באב אינם אלא בתאריכי הבית השני, אבל הראשון הרי תאריכי חרבנו תשעה בתמוז ועשרה באב, כי בתשעה בתמוז (הובקעה העיר). ובחדש החמישי בעשור לחדש וישרף את בית ה' (ירמיה נב ד-יב). ביניהם שלשים יום. ואמר עליו וביום עשרים וארבעה לחדש הראשון ואני הייתי על נהר כבר... הרי יהיו האחד ועשרים יום מאחרי שלישי בניסן עד היום הזה האמור, ואם יכנסו ימי מעד הפסח בכללם אין בכך כלום. עכ"ל.

רס"ג ת"א פסוקים. יחל ט : ועל די איכילי בשר החזיר והשקק כשוכס ישראל ועד אשר כלה תתעורר נחבת על גלות ישראל הסוכס : י (ול ואסת הרבה וצבא גדול. ככאן שאין הקב"ה ערסה דבר ער שובלך כפסוליו של כעלח ואז חותם בחותמו שהוא אמת אל"ף ראש אל"ף בית כ"ס מהציתת תי"ו סופת הרי אפ"ת : וצבא גדול. צבאות מלאכים חיל גדול ו"א וצבא הרצון כסו וצבי : ובין בדבר. שום דעתך ובנתך בדבר הרבה : וכינה לו בכרואת. הברא אמר למלאך שיסביר וינתן לדניאל את החזון : (ג) לחם חסודות. לחם חס סן מלח נקה כאכל מצמי המלכים והמסודים לחם סכס פתבג נחמד כמסר הגור : ובשר. גם דעתי לומר על בשר הדגים ושפות תורסם ובני יונה איל רצבי וכיוצא בהם הוא אשר לא בא אל פה כל אותן שבועים כחתאבלו על ירושלים שאם תאכר בשר בקר וצאן לא יתכן לומר כן לפי שלא אכלו בני הגולה בשר בקר וצאן בגלות ככל כי לא ראו להסכה כי אם בשעריך בארץ הקדושה למסן ורק הדם וקמר ההלב וכן יין לא שתה אותן שלשה שבועים : וסוד לא סתני. כדומכת אנשי עונג הכפנסים את בשרם כסרחצאות בשכן הסוד. כל כך על אכלות גלות האחרונה הגאם שראה כי בשנת ארבע לפרש נכנת המוכת והסכה והוא יתאבל עליה היא שנת ג' לכורש מלך פרס ועל שראה חרבנן בית המקדש השני נעלות זה הראכל ג' שבועים ג' כ"א בנין : אפ"ג שבועים או ראה על נהר חבקל איש לכוש בגור בר לבניששלג דקין ככניו כהונה :

לכוש בגור בר לבניששלג דקין ככניו כהונה : אפ"ג שבועים או ראה על נהר חבקל איש לכוש בגור בר לבניששלג דקין ככניו כהונה :

23

ומצאתי בשם רב סעדיה גאון ז"ל שמשבעה עשר בתמוז עד ט' באב הן ימים האמורין בדניאל שהתענה שלשה שבועים. ויש נוהרים בהן שלא לאכול בשר ולשתות יין, כדכתיב "ובשר ויין לא בא אל פ"י". וי"א שאותן הימים היו בחודש ניסן.

ה' א"ת
ק' א'
2019

24

ואמר לי רב סעדיה ג' שבועות שמשבעה עשר בתמוז עד תשעה באב הם רמוזים בדניאל שהתענה שלשה שבועות. וצריך להתענות מבשר

א"ת א"ת
ק' א'
2019

א"ת א"ת ק' א' 2019

3 WEEKS IN
בית כ"א

26

רש"י

לכנות ולנטוע אס ישמשו כך חרג' ונחן : (יא) מקל ש (מנדולי"ר בלע"ז). ויונתן-חרנס מקל שקד מלך ד לאכאשא : (יב) היטבת לראות. השקד הזה הוא מ להוליא פרח קודם לכל האילנות אף אני ממחר לו

ירמיה א
25
אִיִּיהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לְאמֹר
מִה־אַתָּה רֹאֶה יְדַמֶּינִי וְאֹמַר מִקֵּץ
שֶׁקֶד אֲנִי רֹאֶה: י' וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי
הִיטַבְתָּ לְדַאֹת כִּי־שֶׁקֶד אֲנִי עַל־
דְּבָרִי לַעֲשׂוֹתוֹ: י' וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי
שֵׁנִית לְאמֹר מִה־אַתָּה רֹאֶה וְאֹמַר
סִיר נְפוּחַ אֲנִי רֹאֶה וּפְנֵי מִפְּנֵי צְפוּנָה:

דכרי. ומדרש הגדה השקד הזה הוא משעת חניטתו עד גמר ביטולו עשרים ואחד יום כמנין ימים שכן שבעה בתמוז שבו הובקעה העיר לתשעה באב שבו נשרף הבית : (יג) סיר נפוח. רותח (כווילנ"ק בלע"ז) : ופניו. רתיו

היאם יש נפוחה על בית ה' ?
How does it relate to בית ה' ?
which is צפונה ?